

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, September 2-dik napján, 1814-dik esztendőben.

— *Az Illiriai Követség' beszéde Császár
ő Felségéhez:* — „Felséges Császár! Eljött
az a' hevesen óhajtott szempillantat, mi-
dön Austriának déli tartományai a' magok
Követeik által az ő elragadtatással való ör-
vendezésseket a' magok atyai Monar-
kájoknak lábai előtt kifejezhetik. A' sze-
rentsés *Karniola* és *Istria* már attól a'
szempillantattól fogva bírtak azzal a' bol-
dagsággal, hogy az Auszriai országoló pát-
za alá tartozzanak, mikor a' Nomes *Habs-
burgok* a' *Duna* partjára általtétettek.
A' *Goritziai* Grófok már 314 esztendeje,
hogy által adták a' magok ősi szép birto-
kaikat az Auszriai, vélek barátságos és atya-
fias Uralkodóknak. *Triest* és *Fiume* Aus-
triának oltalma által boldogítottván, már
még régebben útat nyitottak vala a' ten-
gereken a' kereskedésnek. Az *Árpád'* örö-
kösei Horváth országban három, Karinthiá-
ban pedig öt századoktól fogva országoltak
Auszriából. Mind ezek a' leg szebb egy-
gyességgel öszszetsatoltattak vala, és érez-
ték azt a' világ' históriájában igen ritka sze-
rentsét, hogy, míg e'szerént egy nagy Stá-
tussal öszszetsatolódván ennek hatalmas ol-
talmazása által valamint a' belső tendes-
ségre úgy a' külső bátorságra nézve is illy
nyertesek valának, ugyan ekkor az Ország-
lőszéknek atyai kezei a' tartományoknak
különkülön is mindeniknek nyájas kedve-

zéssel fenntartotta a' maga különös hasz-
nait. Mindenik tartomány, 's ezeknek
minden rendű lakosaik nyugott elmével
szemlélték azt, hogy az ő Uralkodójok tsak
érettek él, vigyáz, és munkálkodik: illy
gondosan megkíméltettek minden boldo-
gító környülállások, 's illy böltsen intéz-
tetek-el minden jobbítások, a' nélkül,
hogy valamit lerontottak volna, a' mit a'
mi őseink, a' tapasztalás által vezéreltetvén,
felépítettek vala. —

„Így teltek-el szerentsés századaink;
ezen tartományok, a' nagy familia' gyer-
mekei, egészen szerentsésekknek lenni ér-
zették magokat a' Felséged' országoló pát-
zája alatt, 's nem is gyanították azt a' ke-
serves megpróbáltatást, melly előttök ál-
lott. Az a' szélvész, a' melly egész birod-
almakat öszsze rontott, ezen tartományok-
ra is hirtelen réájok rohant. Az erős tör-
sőknek virágzó ágai leszaggattattak; men-
nél boldogabbak valánk ez előtt, annál
keservebben éreztük az idegen uralko-
dást. Ez nem gondolt a' mi kívánságain-
kal; nem tudta, hogy mi volna nekünk
hasznos vagy szükséges. Az új Uralkodó
idegen hódoltatói lágymelegséggel bánt
vellünk. Azon képzelődésben, mellyel
azt vélte, hogy az egész világot más for-
mába öltöztetheti, nállunk minden dolgo-
kat felforgatott, minden rendeknek jusai-

kat lába alá tapodta; véllünk tsak a' maga közönséges, semmi állapotot, semmi mértéket tekintetbe nem vevő, módja szerint bánt; tartományainkat még az ő neveiktől is megfosztotta, mellyek őket az ő régi boldogságokra emlékeztethetik volna; 's végezetre a' mi fiainkat, a' maga mindent elrontó plánuma szerint, a' világnak minden részeire elhurtzolta. Oda vala minden boldogságunk. A' kétségbeeséshez közel valánk. Felsőged ekkor hatalmas kezekkel megragadá a' történetek' kerekít. Megtöretett és eltsendesített a' szélvész; vissza adatott Európának a' maga előbbeni ábrázatja. Mi mindeneket, a' mik öt esztendőök alatt történtek, tsak egy terhes álomlátásnak tartanánk, ha a' mi fájdalmas sebeink meg nem győznének bennünket a' felől, hogy mind ezek valóságok valának. —

„Mindazonáltal halgassanak - el, minden panaszolkodásaink halgassanak - el az egész Monarchiának örvendezése mellett. Elenyésztek az inségek; az 1813-dik szerentsés esztendő ismét özsze köte bennünket a' népek' nagy familiájával, vissza ada az atyai Monarchának. Atyai kegyelem, kedvező nyájasság fognak országolni rajtunk; bégyógyítják sebeinket, félbeszakad't boldogságunkat helyreállíttják, a' mi másokkal való jóltévő, elszakadott özsze-köttetődéseinket ismét özsze kötik, 's elfelejtetik véllünk, hogy egy ideig szerentsetlenek valánk. Ezen jövődöre nézve való szép reménségeket nyilatkoztatják - ki általunk, mint *Organum* által, a' régi Illiria' boldogult tartományai a' Felsőged' thrónusa előtt. A' Felsőged' rendelései eránt gyermeki engedelmisséget és határ nélkül való bizodalmat ígérnek ezek Felsőgednek általunk. Adja Isten, hogy sokáig elhessen Felsőged a' maga hűséges népeinek áldáskívánásaikkal, 's a' maga atyai megenyhítő gondoskodását sok Országglói szerentsés esztendőökig terjeszthesse - ki reájok felbeszakadás nélkül.“

A' Császár ö Felsőged felelete az Illiriai Követelekhez: —

„A' legterhesebb áldozat, mellyet, mint egy nagy birodalomnak Régenese, hivatalaimnak a' sok szélveszes esztendőök alatt tenni kényszerítetttem, a' vala, hogy hűséges tartományaim a' Státusnak főbb törzsökétől elszakasztattak. Tsak egy Systema, a' melly minden képzethető rendnek felfordíttatásán fundáltatott vala, kívánhatott az enyimekhez hasonló áldozat-tételeket! Austriának déli tartományait a' természet egy megáldatott egésznek valóságos (essentialis) részeivé határozta. —

„Már most gyökerestül semmivé lett a' rossz, 's velle egygyütt elenyésznek az ő szomorú következései is; ti örökre visszatértek az én Házamnak országgló páltzája alá. —

„Mégmútattátok a' kemény megpróbáltatásnak esztendői alatt, hogy őseiteknek tartássok szerint minden próbát hűséggel ki fogtok állani. A' ti boldogíttástokra és arra fordítom különös figyelmetességemet, hogy tartományaitok a' magok régi virágzó állapotjokra visszatérjenek. Vidám ábrázatban tűnik szemünkbe a' jövődő; Európa sok esztendőökig békességben fog élni; a' ti sebeiteknek bégyógyíttatására pedig kevés esztendőök elegek fognak lenni. Bennem ti arra a' jó akaró atyára találtok, a' kihez olly sok és elfelejthetetlen bizonyságait mútattátok a' ti megillető hajlandóságtoknak.“

A' Tirolisi Követség' beszéde Császár ö Felsőgedhez: —

„Császári Felsőged kegyelmesen megengedte a' Tirolisi Fejedelmi Grófság' Követeinek, hogy a' Felsőged Szetséges Személye előtt megjelenyenek, és én réám (a' Követség' szószóllójára) azt a' tisztelettel telyes munkát bízta, hogy egy hűséges népnek ezen méltó képviselőit az ő imádot Monarchájoknak és Attyoknak bemúttassam. Ritkán közelítettek a' magok országok Ura' thrónusához a' tartományoknak

Küldöttjeik a' háládatosságnak, örömnök, 's egyszersmind a' kevelységnek illy érzésével, melyre nékiek az ő Császárjoknak megelőző kegyelmessége ad just. Ezen Követek azt a' hódolást, mellyet az őseik egy fél század előtt a' Felséged Házának ditsósséges ősei eleikbe változhatatlan hűséggel hoztak vala, már most másod ízbeu hozhatják a' *Habsburg*' szeretett Unokája' eleibe. Ezt a' második ízbeli hódolást kilentz esztendőökig tartott fájdalmas elválás, 's közönségesen kinyilatkoztatott valóságos visszaemlékezések tették szenté, mellyekhezképpest ez, a' maga tárgyára nézve még az elsőnél is méltóbb. —

„Az, Isteni gondviselésnek kitanúlhatatlan igazgatásai által lábra állttatván, 's a' Felséged hőséges jótéteményei által meg szégyenítettvén, a' Tirolisi nép; a' melly valaha azt az erőt is tulajdonította magának, hogy ő a' maga Császárját magának megszerezheti 's megérdemelheti, megismeri most, ezen tiszteletet parantsoló helyen, azt, hogy ezen elfelejthetetlen szempillantatbéli, irigylésre méltó szerentséjét, egyedül tsak a' maga Monarchája nagy lelkiúségének 's kegyelmességének köszönheti; ő a' maga óhajításainak céljászerentséssebb módon el nem érhetette volna, mint Felséged' győzedelmeskedései által. —

„A' Tirolisi Pap, Nemes, Polgár, és Mezeimunkás Rendek, egygyütt, életre és halálra való tirolisi megsérthetetlen hűség' hitének letételével a' Felséged' kezébe hozzák a' nemzetnek egész reménségét, és a' nélkül, hogy Felséged' rendelkezéseinek eleikbe kapni akarnának, minnyájok érzik, hogy ez az ő Császárjoknak uralkodása alá való vissza térés, az ő késői unokáinak boldogságokért is kezességül fog szolgálni. Helyheztesse a' maga bizodalját Felséged is a' dolgoknak minden változandóságai között, ezen megpróbált népbe, a' a' Tirolisi hegyeknek régi erejekbe, 's annak az atyai nagy háznak napnyúgoti

határ kőfalaiaba, melly az igazság által örökre megfundáltatván, már most a' maga elszakasztott gyermekeit, a' Felséged győzedelmei által ismét szerentsésszen egygyesíti.“

A' Császár ő Felsége felelete: —

„A' ti gondolkodástok, mellyet előttem a' Tirolisi népnek nevében kifejeztetek, az, melynek a' szerentsés és terhes időkbén is, a' ti atyáitok az én atyáim eránt, és ti én erántam, leg megilletőbb bizonyságait mútattatok. Tirolisnak az én Házamhoz yiteltető hajandósága, Európában a' néphűségnek mustrájává (követni való példájává) lett. Azon szerentsétlenségeken, mellyeket az idő magával hozott, győzedelmeskedtetek; már most legyetek szerentsések a' ti atyátokfiaival való új öszszetsatolódásban; bizakodjatok Országlószékteknek gondoskodásában; éljeteztek úgy mint barátok a' ti szomszédaitokkal (s' Bavarusokkal), mert ezek nékem is barátimmá lettek; oltsatok ki magatok közzül minden részre hajlást, 's ezzel egygyütt oltsatok -ki a' meghasonlásnak minden nyomait. Mondjátok-meg hazátokfiainak, hogy bennem ismét azon atyára találtatok, a' ki ismét a' maga régiszerentének karjai közé szorította a' maga Tirolisi hűséges népét.“

Minthogy ez a' Tirolisi Követség későbbre érkezett-meg Bétsbe, mint a' többi, 's a' mikor már ő Felsége a' maga *Lubereckbe* való elútazása miatt ennek itt Bétsben nem adhatott audientziát, tehát engedte néki, hogy oda mehessen ő Felsége után: a' hol is tehát az előadott kegyes beszéddel fogadni méltóztatott ő C. K. Felsége ezt a' Követséget.

Spanyol Ország.

A' Párisi *Gazette de France* nevű újságban ezeket olvassuk.

Madrid, Augustus 9-dikén: —

„*Ostolara Balázsnak*, a' ki Ferdinandus Királynak az ő *Valençray* béli

fogságában gyóatató papja volt, 's a' kit Spanyol országban valami jegyzésekkel kiadatott prédikáziói, 's a' Kortesekhez intézett beszédjei nevezetessé tettek vala, valamint szüntén az a' Páter is, ki az *Atalay*, vagy *Manchai* örálló nevű újságot írta, a' fő városból eltávozni kényszerítették. —

A' Korteseknek nevezetesebb tagjai, kik a' Király' haragját magokra vonták vala, még mind fogságban vannak, és a' mint látszik nem egy hamar fog elvégződni az ő processusok. Azt mondják, hogy ezek az emberek nagy álhatatosságot vagy inkább vakmerőséget mutatnak magokviselkedésükben. —

A' még Rómában lévő *IV-dik Károly* Király' czélzásairól még most is szüntelenül beszélnek Spanyol országban: de az ilyen beszédek leg jobb leszen csak az időre biznunk, a' melly mindeneket magával szokott hozni.

A' *Journal de Debats* nevű ugyantsak Párisi újságban ilyen nevezetes tikkely jött-ki Spanyol országra nézve: —

„*Bayonnéből* azt írják, hogy a' Spanyol Király egy végzést adott-ki, melynek az a' foglalattya, hogy ennekntánna egy Frantziának se legyen szabad Spanyol országba bémenni, és hogy mind azok a' Frantziák, a' kik most Spanyol országban találhatnak, onnét eltávozni köteleztetnek, külföldben elfogattatnak, minthogy Spanyol és Frantzia ország között nincs még békeség, csak fegyvernyúgvás. —

Későbbi levelek ellenben azt erőssítik, hogy ez a' végzés csak Arragoniára és Kataloniára nézve adattatott volna ki, a' hol népzendülések ütöttek-ki magokat, 's a' hol a' nép megmérgeződven, számos Frantziákat, 's úgy tartatott Frantzia-barátokat, megölkölt.

Olasz Ország.

A' nyugodalomban lévő öreg Spanyol Király *IV-dik Károly*, ki a' maga Fami-

liájának egy részével még a' Frantzia Országlószék' rendeléséből Rómába utazván ott lakott, a' környülállások szerént nem soká vissza fog utazni Spanyol országba. *Livornóból* írják, hogy ott néhány száittó hajókat készítenek ezen Királyi familiának szolgálattyára. Ugyan ezen *IV-dik Károly* Király ezen napokban a' Pápának látogatására menvén, mint a' környülállások bizonyítani láttatnak, fontos ajánlásokat tett ő Szentségének.

A' Pápa' Kamarája vissza tette a' Római Státusokban a' Bárókat a' magok Feudale és Patrimoniale jusaikba, de úgy, hogy ők magok a' Római előljárói székek alá tartozzanak.

B é t s.

Ő Cs. K. Felsége a' múlt kedden déli egy órakor a' maga Austriának felső részébe tett utazásából, *Ferdinandus* Toskai fő és nagy Hertzéggel, *Antal* Szakszonai Királyi Herczeggel, 's ennek feleségével *Theresia* Császári fő Hertzegaszszonyal egyetemben, kívánt jó egészségben a' Schönbrunni kastélyba visszaérkezett.

Ő Cs. K. Felsége a' *Kicki Kitchi* Kajétán Úr halála által megüresült, *Lembergi*, Római Ritus szerént való Érsekséget, Gróf *Ankwitz Poslawitz Aloysius András*, *Olmützi* Kanonok Úrnak, Theologia Doktorának, 's a' Theologiai tudományak az *Olmützi* Lyceumban való Igazgatójának adni kegyelmesen méltóztatott.

Princz *Leopold* a' *Sicilii* Király ő Felsége ifiabb fia, a' Palatinus ő Csász. fő Hertzégének meglátására Augustus 21-dik napján Budára leérkezett.

A' *Palatinális* Huszár, és a' *János* ő Cs. Fő Hertzégének Dragonyos Regementjeik, a' magok békeséges idejebéli szállásaik felé folytatván útjokat, Augustus 23-dik és 24-dik napjain Budára és Pestre érkeztek. Az utólsót ezen Regementek közül, melly magát a' *Kulmi* tsatában igen megkülömböztette, 23-dikban maga előtt

méltóztatott ő Cs. fő Hertzegsége elmarschiroztatni, az elsőt pedig, mint ezen vitéz Magyar Regimentnek tulajdonosa, a' melly az egész táborozásban tett hadi szolgálata által magát igen érdemessé tette, személyesen maga méltóztatott ő Cs. fő Hertzegsége, az Ország' Komendirozó Generálisától kísértetvén, a' *Vizi* városon által Pestre vezetni, a' hol a' tisztelt Regiment az új épületnél sorba állván, rövid de gyökeres beszédet méltóztatott ahoz intézni ő Cs. Fő Hertzegsége. A' *Budai* polgári szép Huszár tsapat formálta a' bėjövetelkor a' Regiment előtt az előljáró sereget. Délben mind a' két Regimentnek Stabális ős számos fő tisztjei, ő Cs. fő Hertzegségéhez hívatattak ebédre.

Nagy Britannia.

Azon nagy vendégségről, mellyet a' Királyné, mint már írtuk, a' *Fragnorei* kertben a' Régens Princz' születése napjának tiszteletére (mint a' melly napon 53-dik esztendejét töltötte - bé ezen Princz) adott, azt jegyzik - meg, hogy itt Frantzia K. Hertzeg *Berri*, a' ki még ekkor Londonban volt, és *Fridrich*, az Orániai ifiabb Princz is, jelen voltak. De a' Régens Princz' leánya *Károlina* K. Hertzegasszony, a' ki hasonlóképpen megérkezett 2 óratájban *Windsorba*, nem jelenhetett - meg a' vendégségben, miuthogy valami gyenge hideg-lelés jött rá.

A' nevezett Frantzia Princznek, *Berri*nek, mint Adjutáns, Marschal *Ney* volt a' kísérője Londonban. E' kísérte egyik, Aug. 14-dikén is, a' Régens Princzhez audientziára.

A' Régens Princz megengedte a' maga testvérének a' *Cumberlandi* Hertzegnek, hogy az özvegy *Solms* Hertzegnével *Mecklenburg - Strclitzi* Hertzegasszonnyal, házassági életre lépjen.

Ánglus Minister Lord *Kastlereagh*, ki a' *Bétsi* Congressusra van rendeltetve, *Londont* Aug. 15-dikén hagyta oda. A'

Felesége is jön. Utját elebb, *Gent* és *Brüssel* városain által, *Párisba* veszi, a' hova Sept. 10-dikén akart megérkezni.

Svédzia és Norvégia.

Koppenhága Aug. 9-dikén: — „Ezen két nemzetnek seregei nagyon felmérgeződtek egymás ellen. E' nagyon véres hadakozás fog lenni. A' tengeren ugyan gyengébbek a' Norvégusok és Svékusok: hanem a' szárazon egyforma erővel bírnak; melyre nézve azzal biztattyák az első magokat, hogy ha szintén a' partuk mellett sok kárt fognak is a' Svékusok nékiek tenni, de az ország' belső részeire bajosan nyomúlhatnak - bé. Gabona bőségesen termett az országban, 's előte is jól gondoskodtak volt a' tengerekről. A' Norvégiai nép nagy hazafiúi tüzet mutat, melyre például egy *Pihl* nevű szűz leányt hoznak elő, a' ki Amazon sereget gyűjt. A' sereg' számságáról és elintéztetéséről olyanokat írnak, hogy alig lehet hinni.

Az Auttriai, Orosz, és Prussus Biztosok, Gen. Báró *Steigentetsch* és *Orloff*, 's Májor *Mertens* urak, már *Koppenhágát* is oda hagyták, és, mint az oda való *Udvari* újság megjegyzi, ha szintén Norvégiára nézve a' magok czélzásaikat el nem érhettek is, tsak ugyan az a' jó következése lehet ide lett küldtetéseknek, hogy a' Szövetséges Udvarok mind inkább inkább meggyőződhetnek a' Dániai Udvarnak egyenes magaviselete felől, és hogy már most ennyivel is inkább megmaradhat ezen Udvarnak a' Szövetséges Udvarokkal való barátságos egygyetértése.

A' *Norvégiai* új Constitutzió 110 tizikelyekben, ezeket a' sarkalatos fundamentumokat foglalja magában: — A' *Lutherána* vallás uralkodó. *Jesuiták*, *Barátok*, és *Sidók* nem szenvedtetnek - meg az országban. A' létöltető hatalom a' Király' kezében van. Az ő Státustanátsa mindenért felelettel tartozik. A' Király a' Diéta' en-

gedelme nélkül hat hónapokig nem maradhat az országon kívül, 's a' többi.

A' mit nem régen Frantzia Generális *Vandammé*ől itak az újságok, hogy a' hajót, mellyen utazott, a' menkő megütötte, 's hogy őtet azután *Rostockban* a' nép megakarta volna ölni, 's a' többi, vagy tsak valami költemény volt, vagy pedig a' neve zavar atott össze valami más névvel, mint-hogy mint a' Koppenhágai tudósításokban olvassuk, Aug. 15-dikén, minekutánna *Rigától* fogva addig 22 napokat töltött volna el a' tengeren, a' Koppenhágai kikötő helybe szerentséssen megérkezett, 's Aug. 17-dikén *Dünchirchen* felé tovább indulni szándékszott.

Elegyes Dolgok.

A' *Spanyol* Királynak egy újabb Dekrétuma által a' *Tortúra* (kínzás által való vallatás) eltöröltetett, 's az ezen eszközzel való élés a' vallatás' dolgában minden ítélszéknél megtiltatott.

A' minap sokat írtak az újságok Anglus Admirális *Cochranenek* a' kiállításra lett sententziáztatásáról, a' melly büntetést mindazáltal végtére elengedte néki a' Régens Princz. — Most ismét egy más Anglus Admirálisrol olvassuk, hogy megsententziáztatott légyen, még pedig arra, hogy fel-akasztassék. Ennek neve *Bradley* (egy penzióon lévő Admirális). Ez valamelly meghamisított írás által valami postahivataltól felvett pénzért ítéltetett erre a' büntetésre. Ehez azzal a' kegyelmességgel viseltetett a' Princz, hogy megengedte, hogy határozatlan időig haladjon el az exequaltatása.

Az Anglus levelek egy kis lármáról írnak, melly a' Frantzia parton a' *Cherburgi* kikötőhelynél Aug. 13-dik és 14-dik

napjain az Anglus hajósok és az oda való Frantzia nép között történt. A' *Times* nevű újságban így beszéltek elő ezen dolog: —

„Úgy látszik, hogy a' *Cherburgi* lakosok úgy vélekedtek, hogy Frantzia országból nem soká sok gabona fogna Angliába általszállítatni, és midőn Aug. 13-dikán számos Anglus hajók érkeztek volna meg oda a' kikötőhelybe, ezeknek szemlészése nagy nyughatatlanságot gerjesztett a' népben. Azúttan találtató Anglusokat a' lármázók letartóztatták; mások az alatt az Anglus hajókra mentek, a' hajósokat szidalmazták; a' mit a' hajókon kaptak, disznót, juhot, majorságot, 's a' többi, a' tengerbe hánytak; azután a' városba lévő Anglus vendég-fogadóra mentek, annak ablakait behajgálták, 's már hozzáfogtak volt, hogy egészszen lerontsák: de szerentsére megérkezett a' katonaság, a' melly ezen házat a' maga oltalma alá vette. Két Angliai aszszonyságokkal igen rútul bánt a' *Cherburgi* nép. Aug. 14-dikén két újabb Anglus hajók érkezvén-meg, a' láрма még nagyobb lett. A' sokaság két felől a' parton öszszegyülekezvén, a' kikötőhelyben levő hajókat kövekkel hajgálta. Utoljára annyira ment a' dolog, hogy az Anglusoknak minnyájan a' katonaság' védelmezése alatt kellett menedék-helyet keresni, t. i. azoknak, a' kik a' hajókon nem voltak, azoknak pedig, a' kik ott voltak, vasmatskáikat fel kellett szedniek, hogy elevezzenek. Hanem szerentsére több katonaság érkezvén-meg, a' láрма' indítói közzül valami 200-zan elfogattattak, 's azután a' tsendesség helyre állott. Mondják, hogy a' Korifeusek közzül néhányak Párisba küldettettek.“

Aug. 31-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 237 3/4 forintot Váltó-tzedulában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 17.

A' Magyar Kurir 19-dik darabjához.

Magyar Ország.

A' *Pöstyéni* ferdőből, Nemes Nyitra Vármegyében, Augustus 25-dikén 1814.

Minekuánna a' közelébb múlt 1813-dik esztendőben Augustus 26-dik napján a' szörnyű nagy vízáradás, nem tsak az itteni nevezetes ferdőt, hanem a' szomszéd vidékeket is leírhatatlan nagy szerentsélességgel beborította (melynek szemmelátó tanúbizonysága magam is voltam, 's erről akkor a' közönséges újság levelek is környúlállásosan szóllottak) az által elpusztúltak egyszersmind azon házak is, mellyekben az ide jövő ferdői vendégek szállhatnának. Azok közzül még eddig nem is igen számosan épültek-fel; 's attól való felelemből, hogy az ide jövők talám szállást sem kaphatnának, történt, hogy az előbbeni esztendőkhöz hasonlítva, az ide nem is nagy számmal gyűltek ide: a' jelenvalók mindazáltal legnagyobb készséggel voltak szenvedő embertársaikon segíteni.

Látván ezen folyó hónapnak 8-dikán Nagy Szombatból érkezett invalidus katonákat (kik most is a' ferdőre ide küldettek), azonnal a' ferdői vendégek nem tsak magok közt pénzbéli gyűjteményt tettek, hanem némelyek azok közzül a' szomszéd vidékekben is megfordulván, másoknál is az ebbéli gyűjteményt többíteni igyekeztek; 's így lett, hogy rövid idő alatt 541 forint össze szereztetett, melly summa pénz rész szerént már 13-dikban, nagyobb részint pedig tegnap osztatott-ki az invalidusok között, hogy ók is a' mai napon, midőn mi minnyájau Felséges Kiralyneknak

nak ditsó neve napját hív alattvalói tisztelettel innepellyük, ezen köz örömünkben elevenebb részt vehessenek.

Ezen pénzbéli gyűjteményt pedig nem tsak elkezdette, hanem végéig fáradhatatlan buzgósággal folytatta is egy — Bétsből a' ferdői élésre ide bėjött kedves hazánkfia, a' ki Nevelői viselt hivataljára nézve Nagy Mélt. Gróf *Fálffy József* ő Exc.ja úri házához számos esztendőktől fogva tartozik — *Kováts János* Ur.

A' ki osztogatott jöltevétséget, mellyből minden invalidus katona fejüket 3 forintot kapott, ók nem tsak háládatos szívvel fogadták, hanem az eránt köszöneteket írásban is általadták. Közöllye tehát ezt, mellyet ide zárok, a' Kurir a' két Magyar Hazával, hogy semmi tekintetben ne maragygyon elfelejtve, a' mi jó. *)

*) *Méltóságos és Tekintetes Uraságok!*

Szíveikre vevék Nagyságtok a' mi elalélt állapotunkat, a' kik Felséges Kiralyunk' 's kedves Hazánk' javáért, életünket, egészségünket, 's minden nyúgodalmunkat feláldoztuk. Most már közülünk, kit az esztendőnek nagy száma, kit a' nyert sebek, 's minnyájunkat a' fájdalmak olly vénségnek súllyához vezettek, hogy tsak az Isteni kegyelemkönyvi fájdalmainkat, a' Fels. Kiralyunk kegyelme támogattya súllyainkat, 's most ezen ferdőhelyen a' Jöltevétségek túrhetőbbé teszi állapotunkat.

Vegyék Nagyságtok azon kegyes jöltevétségeket, mellyel bennünket felsegíteni és gyamolítani méltóztattak, alázatos és szives köszönetünket! azon köszönetünket értvén, mellyet a' háláadó szív érezni tud

ugyan, de a' nyelv annak előadására elég. ezen egygyűgyű, kevés szavakkal kifeje-
telen! Ugyan azért is vegyék Nagyságtok zett, de szíves Áldásunkat:

Isteni nagy Felség! e' Magyar Hazára
Add áldásod! 's külön mindenik' Házára,
Hogy azt, halkal mindég, érje a' Kegyelem
'S ez legyen a' szívben a' főbb győzedelem!
Így leszz tűrhetőbbé a' sűlly 's a' fájdalomk.
Néktek Ti Jóltévők áldozzon e' dalluak!
Hogy hozzánk hasonlók gyámolítassanak,
'S több szerentsétlenek lábra álhassanak,
Ílly Magyarok által, mint Tik jelenlévők,
Kik mútattátok azt, hogy vagytok jóltévők.
Bizony ílly jótételt ott fenn vár jutalom,
Itt pedig megölel egy fő nyúgodalom!

Melleyek után mély tisztelettel maradunk

Pöstyén Augustus 25-dikén 1814.

alázatos hív szolgái

a' Nagy Szombathból ide a' fördés
helyére jött Invalidus Katonák.

Szathmár, Augustus 15-dik napján.

A' Szathmári Tanáts, hogy az ezen
vidéken éhelhalásboz közelítő szegény em-
bereknek kenyér keresetre útat mútasson,
midőn a' nemes vármegye azon tűnődnek,
honnán segítsen a' népen, melly hozzá
folyamodott, azt végzette, hogy Februári-
ustol fogva ad munkát 4 — 5 száz ember-
nek, míg kenyérre kapnak. Adott is a'
gyalogoknak favágást, út és töltés tsiná-
lást, a' marhásoknak kőhordást, másájáért
elsőben 20, azután 15, végre 10 krajtzá-
rokat, hogy azokkal a' város piatzát és főbb
úttzákat kirakassa, jött is már bé leg alább
30,000 mázsa; igyekezvén arra, hogy a'
ki 's bé jövő úttzókna kommoditást sze-
rezzen, és a' más pallérozott városokhoz
mentül hasonlőbb lehessen; rakattatnak is
már az úttzák lehető szorgalmatossággal.
A' szükségesebb úttak is készítettnek a' me-
zőkön. Mikola felé majd egy mértföldig,
egyenes lineában, a' fáknak kiirtásával tá-
gas út nyittatott. A' hegy felé is délre
ugyan ezt vette munkába a' tseréken ke-

resztül Tsorgai Papolczi Jósef Úr fő bírósága alatt.

Az ide való Püspök *Klobusitzky Péter* ő Nagysága, a' Máramaros és Erdély között való határnak eligazítására Országos kirendeltségnek Előlőljője, a' múlt héten elment Szigetre, hogy az ezen dolog eránt való kérdést eligazítsa.

Itt a' különböző vallásúak között, a' törvényen fundáltatott költsönös égygyetértés meglehetősen lábon áll, égy mással jó égygyetértésben vannak.

Téli kvártélyra a' közönséges hír szerint Uhlánus katonákat várunk.

Az aratátunk középszerű, de Augustus első hetében az új élet a' 24 forintos köből tiszta búzát 10, 11 re, a' következő hét 16-ra ugratta ismét fel. Gyümölcsünk tellyességgel semmi féle nints. A' jó féle szilvorumok elfogytak; nem is fog lenni ebben az esztendőben semmi. Szüretünk vagy semmi se vagy igen kitsiny leszz. A' Tengeri igen szépen és gazdagon mutogatya magát, ha megerhetik bőségét várhattjuk.